

جنگ جهانی فناوری

رضا سجادیان
خبرنگار کلیک

اپلیکیشن هوش مصنوعی چینی DeepSeek به تازگی توانسته شوک بزرگی به بازار سهام آمریکا وارد کند و بیش از یک تریلیون دلار ارزش بازار شرکت های بزرگ فناوری را کاهش دهد. این رخداد، که موجب کاهش شدید سهام برخی از بزرگترین شرکت های فناوری جهان شد، به ویژه توجه ها را به خود جلب کرده است. DeepSeek که از سوی یک استارتآپ چینی توسعه یافته، توانسته به سرعت جایگاه خود را در بازار جهانی هوش مصنوعی به دست آورد و در آزمایش ها از ChatGPT شرکت OpenAI پیشی بگیرد.

در پی معرفی این اپلیکیشن، شاخص های اصلی بازار آمریکا مانند NASDAQ و S&P500 به شدت افت کردند. سهام شرکت های تراشه سازی به ویژه آسیب دید و شاهد افت های شدید در این بخش بودیم. انویدیا، یکی از بزرگترین شرکت های سازنده تراشه، شاهد افت ۱۷ درصدی در ارزش سهام خود بود و ۵۸۹ میلیارد دلار از ارزش بازار خود را از دست داد. برادکام و تایوان سمی کانداکتور نیز با کاهش های مشابه مواجه شدند و به ترتیب ۱۷ و ۱۳ درصد از ارزش سهام خود را از دست دادند. در کنار این شرکت ها، مایکروسافت، آلفابت و اوراکل نیز شاهد افت های قابل توجهی در بازار بودند.

سهام مایکروسافت ۲ درصد کاهش یافت، در حالی که آلفابت و اوراکل به ترتیب ۴ و ۱۴ درصد از ارزش خود را از دست دادند. در همین حال، سافت بانک که در زمینه سرمایه گذاری های فناوری فعال است، شاهد افت ۸ درصدی سهام خود در بازار توکیو بود. این روند کاهش ارزش سهام شرکت های بزرگ به ویژه در بخش فناوری باعث تغییراتی در رتبه بندی ارزش بازار شد. انویدیا که پیش از این با ارزش بازار ۲/۹ تریلیون دلار، به عنوان بزرگترین شرکت فناوری شناخته می شد، جایگاه خود

را از دست داد و اپل با رشد ۳ درصدی، به ارزش بازار ۳/۴۵ تریلیون دلار رسید. پس از آن دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا در واکنش به مدل جدید هوش مصنوعی شرکت چینی دیپ سیک، آن را زنگ خطری برای فناوری آمریکا عنوان کرد. پس از چند ساعت از این اظهار نظر در حالی که این اپلیکیشن در حال تبدیل شدن به یکی از پربازدیدترین اپلیکیشن های رایگان اپ استور بود، این استارتآپ چینی هدف حمله سایبری قرار گرفت و به دلیل مشکلات فنی، ثبت نام ها در دیپ سیک به طور موقت متوقف شد.

DeepSeek چیست و از کجا آمد؟

دیپ سیک یک آزمایشگاه تحقیقاتی هوش مصنوعی است که از فایر فلایر (Fire-Fly)، شرکت یادگیری عمیق High-Flyer، یک صندوق مالی چینی، پدید آمده است. های فلایر (High-Flyer) که در سال ۲۰۱۵ تاسیس شد، با استفاده از محاسبات پیشرفته برای تجزیه و تحلیل داده های مالی شهرت یافت. در واقع DeepSeek یک مدل هوش مصنوعی پیشرفته است که برای انجام وظایف مختلف یادگیری ماشین به ویژه در زمینه پردازش زبان طبیعی (NLP) طراحی شده است. این مدل به طور خاص از تکنیک های جدیدی مانند ترکیب متخصصان (Mixture of Experts) استفاده می کند. در این روش، تنها منابع محاسباتی مورد نیاز برای هر وظیفه فعال شده که موجب کاهش مصرف انرژی و بهبود کارایی در مقایسه با مدل های سنتی می شود. این نوآوری باعث می شود که DeepSeek قادر باشد عملکردهایی مشابه یا حتی بهتر از رقبا را با استفاده از منابع محاسباتی کمتر ارائه دهد. یکی از ویژگی های برجسته DeepSeek توانایی آن در انجام وظایف پیچیده پردازش زبان است که با هزینه ها و منابع کمتری نسبت به مدل های مشابه ارائه می شود. این فناوری نه تنها از نظر کارایی و دقت، بلکه از نظر بهینه سازی مصرف انرژی و منابع محاسباتی، یک پیشرفت چشمگیر محسوب می شود. این ویژگی ها به آن اجازه داده اند که در رقابت با مدل های پیشرفته آمریکایی مانند GPT-4 و BERT عملکرد بهتری ارائه دهد.

نگرانی های کشورهای اروپایی و آمریکا

با وجود قابلیت های چشمگیر این فناوری، ظهور DeepSeek در دنیای هوش مصنوعی نگرانی هایی را در کشورهای غربی ایجاد کرده است، به ویژه در آمریکا و کشورهای اروپایی. این نگرانی ها عمدتاً به چند دلیل اصلی برمی گردد:

۱- تهدید برای رقابت اقتصادی

DeepSeek به دلیل مصرف منابع کمتر و کارایی بالاتر نسبت به مدل های مشابه، می تواند به رقیبی جدی برای شرکت های آمریکایی مانند OpenAI و Nvidia تبدیل شود. در نتیجه، بسیاری از شرکت ها و تحلیلگران اقتصادی نگران کاهش ارزش بازار شرکت های آمریکایی هستند. این امر به ویژه در صنایع مرتبط با پردازش های محاسباتی و سخت افزارهای خاص مانند کارت های گرافیک Nvidia تأثیرات منفی خواهد گذاشت.

۲- انتشار کدهای منبع باز

یکی دیگر از ویژگی های مهم DeepSeek این است که کدهای این مدل به صورت منبع باز منتشر شده است. این امر موجب می شود که کشورهای مختلف و حتی شرکت ها بتوانند به راحتی به این فناوری دسترسی پیدا کرده و از آن استفاده کنند. این وضعیت ممکن است منجر به کاهش وابستگی به شرکت های بزرگ آمریکایی در زمینه هوش مصنوعی و تغییرات عمده در بازار جهانی شود.

۳- افزایش نفوذ چین در فناوری های نوین

یکی از دلایل اصلی نگرانی ها در آمریکا و اروپا، رشد سریع و تاثیرگذار چین در عرصه فناوری های نوین است. بسیاری از کارشناسان بر این باورند که توسعه DeepSeek می تواند چین را به عنوان یک قدرت برتر در عرصه هوش مصنوعی مطرح کرده و توانایی آمریکا و کشورهای اروپایی در مقابله با این روند را تهدید کند.

پیچیدگی در اعمال محدودیت های صادراتی

آمریکا و کشورهای اروپایی در گذشته با اعمال محدودیت های صادراتی و تحریم های تجاری سعی کرده اند از انتقال فناوری های پیشرفته به چین جلوگیری کنند. با این حال، ظهور DeepSeek نشان می دهد که تحریم ها و محدودیت های فعلی نمی توانند مانع از پیشرفت چین در این عرصه شوند، زیرا این فناوری به راحتی در دسترس عموم قرار گرفته است.

